

Journal of Child, Literature and Language Education – JCLLE

<http://dergipark.gov.tr/ceded>

Article type: Research

Received date: 28.03.2022

Accept date: 22.06.2022

Doi no:

An Analysis of The Book Named “Sordum Sarı Çiçeğ” in the Context of Children’s Literature

Hediye İNER*

Abstract. Literature enables people to understand and make sense of the world of emotions and thoughts in an aesthetic way. Just as literature is important for adults, it is also important for children. Every child, who exists in her/his own world of emotions and thoughts, needs to understand and make sense of the environment. While they have limited world knowledge because of being engaged with only their families and close circle at the early ages, they begin to shape their world of feelings and thoughts with qualified literary works when they reach school age. For this purpose, it should be kept in mind that the works children are supposed to read must be "relevant to them" and must have certain qualities. The work named “Sordum Sarı Çiçeğ” written for children by Nuran Turan was examined according to the principles of "relevance to children" determined in the literature. In the study, document analysis research design was applied. The data obtained has been evaluated by taking into account two chapters, which are Internal Structural Features of Children's Books and External Structural Characteristics of Children's Books, in the book named *Preschool Education Children's Literature* and the criteria determined in *Basic Elements of Children’s Literature* section taking place in the book named “Çocuk ve Edebiyat” written by Sever (2019). The aim of the study is to examine the work “Sordum Sarı Çiçeğ”, which is one of the children’s novels about Yunus Emre’s life in the literature, by taking into account the internal structure, external structure and educational principles. It has been determined that the examined work is suitable for the children in terms of internal structure, external structure and educational principles.

Keywords: Nuran Turan, children's literature, relevance to children, Sordum Sarı Çiçeğ, Yunus Emre.

* Master of Science, MNE, Turkish Teacher, Ardahan, Turkey, e-mail: hediyeoz2017@gmail.com.

“Sordum Sarı Çiçeğe” Adlı Eserin Çocuk Edebiyatı Bağlamında İncelenmesi

Hediye İNER*

Öz. Edebiyat, duygu ve düşünce dünyamızı estetik bir şekilde anlama ve anlamlandırmanızı sağlamaktadır. Yetişkinler için edebiyat ne kadar önemli ise çocuklar için de o denli öneme sahiptir. Kendi duygu ve düşünce dünyasında var olan çocuk, çevreyi anlama ve anlamlandırma arayışına girer. Çevresini ilkin ailesi ve yakın çevresi aracılığıyla tanıyan çocuk, okul çağına geldiğinde nitelikli edebî eserler ile duygu ve düşünce dünyasını şekillendirmeye başlar. Bunun için çocuğun okuması gereken eserlerin belli nitelikler taşıyarak “çocuğa göre” olması büyük bir önem taşımaktadır. Nuran Turan’ın çocuklar için kaleme aldığı “Sordum Sarı Çiçeğe” adlı eser alanyazında belirlenen “çocuğa görelilik” ilkelerine göre incelemeye tabi tutulmuştur. Çalışmada, doküman incelemesi araştırma deseni uygulanmıştır. Elde edilen veriler, Okulöncesi Öğretmenliği Çocuk Edebiyatı (2000) kitabında yer alan “Çocuk Kitaplarının İç Yapı Özellikleri” ile “Çocuk Kitaplarının Dış Yapı Özellikleri” adlı bölümler ve Sever’in (2019) “Çocuk ve Edebiyat” adlı kitabında yer alan “Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri” bölümünde belirlenen ölçütler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın amacı, literatürde Yunus Emre’nin hayatını konu eden çocuk romanlarından biri olan “Sordum Sarı Çiçeğe” adlı eseri iç yapı, dış yapı ve eğitsel ilkeleri dikkate alarak incelemektir. İncelenen eserin iç yapı, dış yapı ve eğitsel ilkeler bakımından çocuğa göre olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Nuran Turan, çocuk edebiyatı, çocuğa görelilik, Sordum Sarı Çiçeğe, Yunus Emre.

*^{ID} Bilim Uzm., MEB, Türkçe Öğretmeni, Ardahan, Türkiye, e-mail: hediyeoz2017@gmail.com.

1. Giriş

Çocuğun düş ve düşünce dünyası yetişkinlerden farklıdır. Çevresindeki uyaranları kendi dünyasına göre anlama ve anlamlandırma arayışına doğduğu anda başlayan çocuk, öğrenme ortamları ile iç içedir. Öncelikle ailesinden bilgi ve beceri alan çocuk, daha sonraları ise nitelikli çocuk edebiyatı eserlerinden pek çok şeyi öğrenme imkânı bularak düş ve düşünce dünyasını zenginleştirebilecektir.

Çocuk edebiyatı eserleri, erken çocukluluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır (Sever, 2019, s. 17). Alanyazında yer alan tanımlar incelendiğinde, çocuk edebiyatı ürünlerinin çocuğun kimliğinin oluşmasında, dil gelişiminde ve sanat eğitiminde büyük bir etkisi olduğu görülmektedir.

Çocuğun düş ve düşünce dünyasına girebilen “çocuğa göre” bir eser, çocuğu pek çok yönden geliştirecektir. Onun ilgi ve ihtiyaçlarına cevap veren kitaplar, ona edebî bir zevk vererek okuma alışkanlığı kazanmasını sağlamaktadır. Bu ve bunun gibi sebepler doğrultusunda aile ve öğretmenlere kitap seçiminde büyük görev ve sorumluluk düşmektedir. Çocukları kendi yaşına ve çocuk edebiyatının temel öğelerine uygun eserlerle buluşturmak çocuğu duygusal, ruhsal ve zihinsel yönlerden geliştirecektir.

Çocuk edebiyatının temel öğeleri dış yapı özellikleri; büyüklük, kâğıt, kapak-cilt, sayfa düzeni, harfler, iç yapı özellikleri; karakter, konu, ileti, dil ve anlatım ve temel eğitim ilkeleri altında üç aşamada incelenebilir (Sever vd. 2007). Bu bağlamda Nuran Turan’ın yazmış olduğu *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı çocuk edebiyatı eserini, çocuk edebiyatının temel ilkeleri bakımından incelenmesi çalışmanın amacıdır.

Çocuğun kitap ile etkileşimini başlatan temel uyaran kitabın kapak görselidir. Kitabın kapağı ve cildi çocuğu etkiler ve onda sürekli okuma isteği uyandırır. Estetik bir zevk ile tasarlanan kitap kapağı, çocuğun kitaba ilgi duymasını sağlayacaktır.

Çocuk kitaplarında kullanılan kağıtların niteliği önemlidir. Çocuk kitaplarında kullanılan kâğıdın mat, yani parlak olmayan cinsten bir kâğıt olması, dayanıklı ve kaliteli (en az ikinci hamur) olması gerekir (Oğuzkan, 2021, s. 368). Çocuğun okuma ilgisini arttırabilen, kolay yıpranmayan, resimleri ve renkleri düzgün bir şekilde yansıtan kaliteli kâğıtlar kullanılmalıdır (Çakır, 2009, s. 31). Çok parlak ya da koyu renkli kâğıtlar çocuğun görmesini engelleyebileceği için sayfaların mat beyazlıkta olması gerekir (Yurttaş, 1995, s. 3). Çocuğun görme eyleminde zorluk yaratacak bir kâğıt seçilmişse nitelik olarak çocuğa göre değildir.

Bir kitapta kullanılan harflerin büyüklüğü, kitabın hitap ettiği çocukların yaş grubuna göre şekillenir. Çocuk kitaplarında yaş grubuna uygun harf büyüklüğü tercih edilmelidir. Millî Eğitim Bakanlığı ise ders kitaplarında yer alacak harfler ile ilgili şu ölçütü belirlemiştir: İlköğretim 1. sınıflar için yirmi, 2. sınıflar için on sekiz, 3. sınıflar için on dört, 4. sınıflar için on iki, 5. sınıflar için on bir, daha üst sınıflar için ise on puntodan daha küçük harfler kullanılmaz

(MEB, 2012, s. 4). Çocuk edebiyatı eserlerini oluştururken hitap edilen çocuğun yaşı dikkate alınarak harflerin puntosu belirlenmelidir. 5. sınıf öğrencisi için uygun olan punto, 1. sınıf öğrencisinin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap veremeyebilir ve onun gözünü yorabilir.

Nitelikli çocuk kitaplarında anlatılanlar kadar kitapta yer alan resimler de öneme sahiptir ve çocuğun düş dünyasının şekillenmesinde rol oynar. Metnin tamamlayıcısı, nitelikli görsellerdir. Bu nitelikli resimler metnin iletisini tamamlar, metinde sözcüklerle anlatılmayanları, çizgi ve renklerin diliyle çocuğa aktarır; metnin kurgusuna koşut olarak çocuğu eğlendirir, düşündürür ve heyecanlandırır (Sever, 2000, s. 645). Metni tamamlayan bir öge olduğu için resim-metin tutarlığı kitap boyunca gözetilmelidir. Örneğin, aynı köpek bir yerde benekli, başka bir yerde beyaz çizilmemelidir. Böyle bir durum, çocuğun kitaba olan güvenini azaltabilir (Yurttaş, 1995, s. 3). Çocuk edebiyatı kitaplarında kullanılan resimler, içerik ile uyum içerisinde olmalı ve çocuğun sanatsal zevkini artırmalıdır.

Yetişkinler için kaleme alınan eserlerde herhangi bir konu sınırlandırması yoktur. Çocuk edebiyatındaysa konu, çocuğu metnin anlam evrenine çeken, kitapla ilişkisini sağlayan bir ögedir. Ele alınan konular, çocuğun ilgi ve gereksinimleriyle ilişkilendirildiği ölçüde önem kazanır (Sever, 2019, s. 119). Çocuk eserlerinde şiddet, cinsellik vb. olumsuz öğeler barındıran, çocuğun ihtiyaçlarına cevap vermeyen konular ve temalar eserlerde yer almamalıdır. Sevgiyle büyümesi gereken bir çocuğa kin, nefret gibi duygular yerine doğa sevgisi, hayvan sevgisi gibi konular aktarılmalıdır. Çocuğun psikolojik gelişimini olumsuz etkileyecek konular çocuk edebiyatı eserlerinin içeriğinde yer almamalıdır.

Çocuk, kahramanın öyküdeki amacını sezebilmeli ve amaca ulaşmak için verdiği uğraşa duygu ve düşüncesiyle ortak olabilmelidir. Uğraşların sonucunda kahramanın elde ettiği başarıyı somut biçimde görebilmelidir (Kirazlı, 2018, s. 25). Çocuk kitaplarında yer alan karakterler ile çocuk özdeşim kurabilmelidir. Çocuk, okuduğu kitabın kahramanlarını sorguladığı için karakterlerin davranışları kendi içinde tutarlı olmalıdır. Devingen karakterler, öykü boyunca yeni kişisel davranışlar edinir, yeni değerler geliştirebilir. Durağan karakterler ise öykünün başlangıcı ile sonu arasındaki kesitte herhangi bir değişim göstermeyen karakterlerdir (Karagül ve Samur, 2017, s. 338). Okuyucuya aktarılan karakterler, olumlu özellikler taşımalıdır. Olumsuz özellik taşıyan kahramanlara yer veriliyorsa da kahramanın başından geçen olaylar aracılığıyla kahraman olumlu bir özellik kazanmalıdır.

Bir çocuk yapıtında kullanılan dil, çocukta dil sevgisi ve dil bilinci oluşturacak özellikler taşımalıdır. Çocuk ve ilk gençlik kitabının dili çocukluk ve ilk gençlik evrelerine uygun; anlam ve anlatım becerilerini geliştirici; dil bilinci edinilmesini sağlayıcı olmalıdır (Şirin, 2012, s. 49). Her çocuk edebiyatı metninde çocuğun anlamını bilmediği ancak cümle ve anlatım tekniğinden yararlanarak çağrışım yoluyla anlamlandırdığı belirli sayıda bilinmeyen söze yer verilmelidir (Yalçın ve Aytas, 2002, s. 33). Çocuk edebiyatı metinlerinde atasözlerine, deyimlere, ikilemelere, kalıp sözlere ve yansıma sözcüklere yer verilerek çocuğun sözcük dağarcığı geliştirilmelidir. Ayrıca yazım ve noktalama kurallarına uyulmalıdır. Çocuk, okuduğu kitapta yazılanlar aracılığıyla dil bilgisini öğreneceği için daha dikkatli olunmalıdır.

İleti, okuyucuya aktarılmak istenen temel düşüncedir. Çocuk kitaplarında “çocuğa göre” iletiler yer almalıdır. Çocuk kitaplarındaki iletilerin taşınması gereken özellikler vardır. Bu özellikler şu şekildedir:

- a) Seçilen içeriğin, çocuğun ilgilerini devindirip onun düşünme, düşünme, heyecanlanma ve eğlenme gereksinmesine yanıt vermesi gerekir.
- b) Çocuklar kaynağını sevgiden alan konularda duyarak, gülererek, düşünerek, hüzünlenererek dostluğun, barışın, çalışkanlığın, paylaşmanın yüceliğini sezebilmeli, güven duygularını geliştirebilmelidir.
- c) Kitaplardaki karakterler, çocukların yaş ve deneyim zenginliğine koşut olarak, insan gerçekliğini sezdiren özellikler taşınmalıdır.
- d) Dil bilinci ve duyarlılığının oluşması için doğal bir öğrenme ortamı yaratmalıdır.
- e) Çocukların duyu ve düşünce dünyasında güzel duyu etkiler uyandırarak onlara yaşantılar edinme sorumluluğu taşır.
- f) Temel eğitim ilkelerinin kılavuzluğunda, çocuğun gelişim özelliklerine ve evrensel değerlere uygunluğu açısından sınırlanmalıdır (Sever, 2007, s. 48-52).

Çocuk kitapları; çocuk edebiyatı temel ilkelerini kapsayıcı nitelikte olmalı, çocuğun değer gelişimine katkıda bulunmalı ve gelişimini desteklemelidir. Bir çocuk edebiyatı yazarı olan Nuran Turan, bu ilkeleri kendine prensip edinmiştir. Yazarın Mevlânâ üzerine yazdığı kitap için Dr. Mehmet Önder, söyledikleri ile yazarın edebî kişiliğini ve çocuk edebiyatına verdiği önemi gösterir:

“Nuran Turan, usta bir çocuk hikâyecisidir. Ne yazacağını, kimlere neyi anlatacağını iyi bildiği için hikâyeleri çok sevilmiş, çok okunmuştur. Hani derler ya, ağzından bal damlıyor, işte onun gibi, tatlı ve yalın anlatımıyla hikâyeleri hem öğretici hem eğlendiricidir. Nur Ana, çevresindeki çocuk yüzlere, ışıklı bakışlara Mevlânâ’yı anlatıyor. Bir sevgi yumağı gibi, onun güzel fikirlerini yorumlarken Mesnevî adlı eserindeki hikâyelerden örnekler veriyor. Nur Ana’yı sevecek, büyük Türk düşünürü Mevlânâ’yı ondan dinleyeceksiniz (Önder, 2014).”

Mevlânâ gibi Yunus Emre’yi de çocuklara anlatmak, tanıtmak ve kültürel birikimi aktarmak çocukların değerler sistemini oldukça geliştirecektir. Yunus Emre’nin hayatını çocuklara anlatan nitelikli çocuk edebiyatı eserlerinin sayısı oldukça azdır. Nuran Turan, Yunus Emre’nin hayatını, sanatını ve şiirlerini “*Sordum Sarı Çiçeğe*” adlı çocuk kitabı ile okuyucuyla buluşturmuştur.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli/ Deseni

Araştırma deseni, sistematik, sınırları ve aşamaları açık-seçik bir biçimde belirlenmiş bir veri toplama sürecidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 69). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır.

2.2. İncelenen Doküman

Nuran Turan’ın yazdığı, Erdem Çocuk Yayınlarının “Klasiklerimiz” başlığı altında tasnif ettiği 25 kitaptan biri olan *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı çocuk kitabı bu çalışmanın materyalidir. Bu kitap, Yunus Emre’nin hayatının ve şiirlerinin konu edildiği, çocuklara yazılmış bir eserdir. Yunus Emre’yi anlatan çocuk kitaplarına ulaşmak üzere çocuklar için yayın üreten yayınevleri katalogları ve internet siteleri tarandığında otuz üç kitaba ulaşılmıştır (Başoğlu, 2021, s. 172). Bu kitapların içinde yer alan *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı çocuk edebiyatı eseri nitelik ve nicelik açısından incelemek çalışmada amaçlanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen veriler, Okulöncesi Öğretmenliği Çocuk Edebiyatı (2000) kitabında yer alan “Çocuk Kitaplarının İç Yapı Özellikleri” ile “Çocuk Kitaplarının Dış Yapı Özellikleri” adlı bölümler ve Sever’in (2019) “Çocuk ve Edebiyat” adlı kitabında yer alan “Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri” bölümünde belirlenen kriterler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı çocuk kitabı, dış yapı, iç yapı ve temel eğitim ilkelerine bağlı kalınarak betimsel kodlama ile incelemeye tabi tutulmuştur. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

3. Bulgular

Bu bölümde çalışmanın materyali olan “*Sordum Sarı Çiçeğe*” adlı çocuk kitabı, çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan dış yapı, iç yapı ve eğitsel ilkeler özelliklerine göre incelenmiştir. Elde edilen bulgular ilgili kitaptan örnekler ile yorumlanmıştır.

3.1. Sordum Sarı Çiçeğe Adlı Çocuk Kitabının Dış Yapı Özelliklerine Göre İncelenmesi

Bu bölümde çocuk kitaplarında yer alan dış yapı özellikleri; kitabın boyutu, kağıtların niteliği, harflerin boyutu, resimlerin çocuk okurun gelişim düzeyine uygunluğu, kapak tasarımı ve cilt başlıkları altında çalışma materyali incelenmiştir.

3.1.1. Kitabın Boyutu:

İncelenen kitap, 13.5 X 19.5 cm boyutlarındadır. Bu boyut, hikâye ve roman gibi kitaplarda sıkça kullanılan bir boyuttur. Oğuzkan (2021, s. 363) çocuk kitaplarının 16x23 cm. büyüklüğünde olmasının normal olabileceğini belirtir. İncelenen kitap ise bir seri kitaptır ve boyutu çocuğun taşıyabileceği özelliktedir.

3.1.2. Kâğıtların Niteliği:

Çocuk kitaplarında kullanılan kâğıdın dayanıklı (kolay kırışmayan, yıpranmayan, kirlenmeyen), mat, birinci veya ikinci hamur kâğıt olması gerekir (Sever, 2004, s. 16). Çalışma materyalimiz olan *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı çocuk kitabında sarı, mat, kuşe kâğıt kullanılmıştır. Göz yormayan, rahat okunan bir kâğıt türü tercih edilmiştir.

3.1.3. Harflerin Boyutu:

Çocuk kitaplarında yer alan harflerin, çocukların düzeylerine uygun olacak şekilde, rahat okumalarına yardımcı olacak büyüklükte olması gerekmektedir. Nuran Turan'ın yazdığı bu eserde harflerin boyutu 12 puntodur. 12 punto 4. sınıf üzeri çocukların okuyabileceği kitaplarda bulunan punto büyüklüğüdür. Yazı stili boyutu olarak bu çocuk kitabı, 9 yaş ve üzerine hitap edecek niteliktedir.

3.1.4. Resimlerin Çocuk Okurun Gelişim Düzeyine Uygunluğu:

Çocuk kitaplarının çocuğun gelişim dönemine uygun şekilde resimlenmesi; kitabın çocuğun ilgisini çekmesi ve metni zihninde görsel öğelerle destekleyerek daha iyi anlaması açısından önemlidir. Resimsiz çocuk kitapları müziksiz orkestra hikâyeleri gibi kalırlar (Alpay ve Anhegger, 1975, s. 38). "Çocuk kitabı her şeyden önce bir sanat yapıtıdır" yargısı, çocuk kitabı çizerlerinin uymak zorunda oldukları temel ilke olmalıdır (Sever, 2004, s. 18). Çizer, çocuğun görsel zevk kazanmasında büyük bir sorumluluk üstlenmektedir. Öykünün edebî diline resmin sanat dili de katılınca ortaya çıkan eser kuşkusuz çocukların estetik bilincini geliştirecektir (Turan, 2000, s. 167).

Çocukların görsel olarak eğitilmesi günümüz eğitim sisteminin gerekleri arasındadır. Türkçe öğretim programında görsel okuma adlı bir alanın varlığının olması da çocuk kitaplarındaki görsellerin önemini ortaya koymaktadır. Metnin içeriğine uygun kullanılan görseller, çocuğun heyecanlanmasını, eğlenmesini, düşünmesini ve kitaptan hareketle yeni hayaller kurmasını sağlayacaktır.

İncelenen çocuk kitabında çizer Mert Tugen, siyah beyaz çizimler kullanmıştır. Kitapta yer alan görseller içeriğe uygun şekilde yerleştirilmiştir. Eserde siyah beyaz görsellerin tercih edilmesinin, metni tamamlamada yetersiz kaldığı söylenebilir. Renkli görseller, çocuğun düşün gücünü zenginleştirecek estetik bir zevk kazandırma özelliği taşımaktadır. Resimler çocukların gelişim düzeyine uygundur. Olumsuz davranışları içeren görseller eserde yer almamıştır. Görsellerin altında sayfa numaraları verilmemiştir. Görsellerin bulunduğu sayfaların da numaralandırılması, kitabın genel düzeni açısından daha uygun olacaktır.

Resim 1: Kitapta Yer Alan Resimler

3.1.5. Kapak Tasarımı ve Cilt:

Çocuğun kitap ile bağ kurmasını sağlayan ilk uyarıcı kitabın kapağıdır. Okurun ilgi ve isteklerine cevap veren ilgi çekici bir kapak, çocuğun okumaya yönelik olumlu davranışlar kazanmasını sağlayacaktır. Kapaktaki görsel tasarım, sanatsal bir anlatım ile çocuğun ilgisini kitaba yöneltmeyi, çekmeyi başarabilmelidir (Sever, 2004, s. 16). Kapağın resimlenmesinde içerik ile ilgili ipuçlarının yer alması oldukça önemlidir.

Okumanın sürekliliğinin sağlanabilmesi için kitabın cildinin sağlam olması gerekir. Bunun için, çocuk kitaplarında kısa sürede dağılan tel zımbalı cilt yerine, sırttan tutkalla yapıştırılmış dikişli cilt yeğlenmelidir (Sever, 2004, s. 17).

Kitabın sayfaları çevrilirken kolaylıkla açılmalı ve kapanabilmelidir. Ayrıca kitabın kimlik bilgileri kitabın üzerine yazılmalıdır.

Veri kaynağı olan *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı çocuk kitabında ise kullanılan kapak, görsel olarak çocuğun dikkatini çekebilecek özelliktedir. İçeriği yansıtan bir görsel tercih edilmiştir. Cilt ise sırttan tutkalla yapıştırılmış dikişli bir cildir. İncelenen eserin, sayfaları kolaylıkla çevrilmeye uygundur. Ayrıca kitabın ön kapağında; kitabın adı, yayınevi adı, baskı sayısı, arka kapağında ise hangi yaş grubuna hitap ettiği, ISBN numarası yer almaktadır. Kitabın iç sayfasında da yazar adı, çizer adı belirtilmiştir. Kitap, yayınevinin klasikler serisi içerisinde yer aldığı için yazarın adı ön kapakta yer almamıştır.

Resim 2: Ön Kapak ve Arka Kapak Resmi

3.2. Sordum Sarı Çiçeğe Adlı Çocuk Kitabının İç Yapı Özelliklerine Göre İncelenmesi:

Bu bölümde çocuk kitaplarında yer alan iç yapı özellikleri; konu, tema(izlek), ileti, zaman ve mekân (yer), karakterler, dil ve anlatım başlıkları altında inceleme yapılmıştır.

3.2.1. Konu:

Çocuk edebiyatı eserlerinde konu seçimi oldukça önemlidir. Çocuk kitaplarında ele alınacak konular;

*çocukların okulöncesi dönemden başlayarak farklılaşan bireysel ilgi ve gereksinmelerine yanıt vermeli,

*çocukların yüreklerinde ve belleklerinde sevgi, dostluk, barış... anlayışının gelişmesine katkı sağlamalıdır (Sever, 2019, s. 121).

Sordum Sarı Çiçeğe adlı eserde olaylar, bir kır gezisinde başlayarak okul ortamında son bulmuştur. Kır gezisinde çocukların söylediği "*Sordum Sarı Çiçeğe*" ilahisinden etkilenen Neslihan Öğretmen, çocuklara Yunus Emre'nin hayatı hakkında bir araştırma ödevi verir. Öğrenciler ise Yunus Emre'nin hayatını çeşitli menkıbeler ve şiirler ile sınıf ortamında birbirlerine aktarırlar. Bilime ve bilgiye merak duyan çocukların araştırma sevgisi ön plandadır. Öğrenciler, bu bilgi aktarımıyla geçmişte Yunus'un hayatındaki kesitleri tartışarak, olayların içerisinde yaşayarak yeni bilgiler öğrenirler.

Batıl inançların yanlışlığı eserde anlatılmıştır:

“Yuşa Hazretleri’nin türbesinin kapısındaki yazı, öğrencilerin ilgisini çekmişti. Türbede yatan zata, öbür dünyada rahat olması için yalnızca dua edilmesi gerektiği öğütleniyordu yazıda. İslâm dininde türbelerden yardım istenmesinin, türbelere paçavra bağlanıp mum dikilmesinin ya da adak adanmasının yanlış ve yersiz olduğu anlatılıyordu (SSÇ., s. 8).”

Eserde çalışmanın önemi ve eş-evlat sevgisi Melike adlı öğrencinin araştırmaları sonucunda sınıfa anlattığı menkıbede aktarılmıştır. Bu menkıbede bir adam rüyasında Yunus Peygamberi görür. Hanım’ına gördüğü rüyayı ayrıntılı bir biçimde anlatır. Adam, yeni doğacak çocuğuna onun adını vermek istediğini söyler. Hanım’ı ise evladının Yunus Peygamber gibi sıkıntı çekmesini istemez:

“Hanım, insan hem büyük işler yapsın hem de zahmetsiz bir şekilde o işlerin altından kalsın, olur mu hiç? Çile çekmeden bir yere gelinmez, her şeyin bir bedeli vardır.

Genç kadın sevgiyle karnını okşadı, gözleri kocasının gözleriyle karşılaşınca gülümsedi (SSÇ., s. 14).”

Yunus Emre eserlerinin merkezine “sevgi”yi koymuştur. Kitapta ise çocukların araştırmaları sonucu elde ettikleri şiirlerde sevgi pek çok boyutta ele alınmıştır. Öğrenciler bu şiirleri tartışarak insan sevgisinin önemini kavramışlardır:

“Eyüp hemen söze girdi.

-Yunus Emre, dört kitabın anlamının da bir olduğunu, insanlar hangi dine inanırlarsa inansınlar insanların sevgide birleşmeleri gerektiğini söylüyor. Gönle girmek, sevgiyle bütünleşmek, bin kere hacca gitmekten daha değerlidir, diyor.

Öğretmen, el kaldıran Melike’ye söz verdi.

-Öğretmenim, bu sorunuza Yunus Emre’den bir şiirle cevap vermek istiyorum.

Bir kez gönül yıktın ise

Bu kıldığın namaz değil

Yetmiş iki millet dahi

Elin yüzün yumaz değil (SSÇ., s. 39).

Eserde alçakgönüllü, dürüst, doğruluktan ayrılmayan, hoşgörülü, insanı insan olduğu için seven Yunus Emre’nin hayatının anlatımı sayesinde evrensel değerlerin üzerinde durulmuştur. Bu değerlerin hayatı anlamlı hâle getirdiği eserde vurgulanmıştır.

3.2.2. Tema (İzlek):

Tema, kitapta işlenen konunun çocuğun duygu ve düşünce evreninde uyandıracığı etkidir (Sever, 2004, s. 21). Bilgiyi paylaşma, dürüstlük, doğruluk, alçakgönüllülük, azim ve kararlılık, çalışkanlık gibi izlekleri olan eserde, çocukta bırakılmak istenen etki kaynağını “sevgi”den almaktadır.

3.2.3. İleti:

İleti (ana düşünce), yazarın okurla paylaşmak istediği asıl düşüncedir (Sever, 2019, s. 140). Çocuğa uygun olan her duygu çocuk kitabına konu olabileceğine göre, ona uygun olan her ileti de verilebilir (Sinar, 2007, s. 79).

“İnsanı, insan olduğu için sevmeliyiz” eserin ana iletisidir. Eserlerinde pek çok değere yer veren Nuran Turan, eserlerinin omurgasını sevgi ile oluşturmuştur. Hikâyelerinde oluşturduğu kahramanlar, çevresine sevgi ile bakan ve hayatının merkezine sevgiyi koyan davranışlar sergilemektedir (İner ve Akpınar, 2021, s. 181). *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı çocuk kitabında da Yunus Emre'nin hayatının anlatıldığı menkıbeler ve şiirler ile “İnsanı insan olduğu için sevmeliyiz” iletisi okuyucuya aktarılmıştır.

Eserde aktarılan iletiler, çocuğa göredir. Olayların kurgusundaki düzenlemeler çocuğun düşünme ve düş gücüne hitap etmektedir. İnsanın kendisini bilmesinin büyük bir fazilet olduğu iletisi şu mısralarla anlatılmıştır:

*“İlim ilim bilmektir,
İlim kendin bilmektir.
Sen kendini bilmezsen,
Ya nice okumaktır? (SSÇ., s. 38)”*

“Aydınlanmak için çalışmak ve zorluklara karşı sabretmek gerekir.” Eserde yer alan başka bir iletidir.

*“...
Derviş Yunus gel şimdi,
Ummanlara dal şimdi.
Ummana dalmayınca,
Sen derviş olamazsın.
Sinan:*

-İnsan sonunda aydınlanacaksa bütün zorluklara katlanır. Ama derler ki boş boş çile çekmek yeterli değildir ermeye. Bilgi de gerek, dedi. Aydınlanmak için öğrenmek, sabretmek gerekiyormuş (SSÇ., s. 59).”

Çocuklar, kitapla kurulan iletişim sürecinde özne konumunda yer almaktadır. Yapıtta sunulan iletilerden anlam çıkarmakta sorumluluk onlardadır (Sever, 2019, s. 143). Yazar Nuran Turan, iletileri eserin tamamına yaymış ve çocuğun anlamlandırmasına sunmuştur.

3.2.4. Zaman- Mekân (Yer):

Çocuklara yazılan biyografik eserlerde, kişilerin hayatını etkileyen toplumsal, siyasal ve ekonomik ortam ve bu ortama ilişkin sorunlar, çocukların kavrayış gücü dikkate alınarak, çok basit bir biçimde açıklanmalıdır (Oğuzkan, 2021, s. 166).

Sordum Sarı Çiçeğe adlı biyografik eser türünde yazılan bu çocuk kitabında, mekân ve zaman iki farklı şekilde ele alınmıştır. Öğrenciler içinde yaşadıkları zaman diliminde Yunus Emre'nin geçmişini araştırarak geçmiş ile bugün arasında yolculuk yapmışlardır. Yunus'un hayatını öğrenciler araştırarak öğrenmişlerdir. Sınıflarında bir araştırma ortamı hâkimdir. İçinde yaşanan ortam ise okul ve piknik yeridir. Mekân tasvirleri, içinde bulunulan yerin çocuğun zihinde canlandırabilmesine imkân tanımaktadır. Piknik yeri doğanın tüm güzellikleriyle şu şekilde anlatılmıştır:

“Piknik yeri, Anadolu Kavağı'ndaki Yuşa Tepesi'ydi. Önce Yuşa Hazretlerinin türbesini ziyaret etme, sonra da Boğaz'ın güzel manzarasını seyretmek üzere mola verdiler.

Öğrenciler ziyaretten sonra akıllara durgunluk veren Boğaz manzarasını seyre daldılar. Dünyada eşi bulunmayan böyle bir güzelliğe sahip olmanın sevincini yaşamak; mavinin, yeşilin ve morun çeşitli tonlarını görebilmek çok hoştu (SSÇ., s. 6-8).”

Yunus'un memleketi olan Sarıköy, Taptuk Emre'nin Dergâhı, Hacı Bektaşî Veli'nin Dergâhı gibi yerler çocukların araştırmalarında buldukları mekânlardır:

“Yunus, bir bir anlattı doğduğu Sarıköy'ü, kuraklığı ve yokluğu. Sonra utana sıkıla alıç dolu heybelerini hediye olarak sundu onlara (SSÇ., s. 17).”

3.2.5. Karakterler:

Çocuk edebiyatı eserlerinde dikkat edilmesi gereken öğelerden biri de karakter seçimidir. Okuduğu ya da dinlediği bir öykünün kahraman ya da kahramanlarıyla kurduğu etkileşim, çocuğun yeni düşsel arkadaşlar edinmesini sağlar (Sever, 2020, s. 76). Çocuğun okuduğu kitaptaki kahramanın hataları, olaylara karşı takındığı tavırlar, kahramanın değişimi çocuğu oldukça etkilemektedir. Kitaptaki kahramanlar ile hayatı anlama ve anlamlandırma süreçlerine giren çocuk, genellikle kahramanlar ile özdeşim kurma yoluna girer. Bunun için yazarların, düş ve düşünce gücü kuvvetli, iyi geliştirilmiş kahramanlara eserlerinde yer vermeleri önem arz etmektedir.

İncelenen eserde yer alan kahramanlar, olumlu-istendik özellik gösteren kahramanlardır. Kahramanlar çocuğun psikolojik yönden gelişimine destek verecek niteliklere sahiptir. Kitaptaki Neslihan Öğretmen ve öğrenciler araştırmaya meraklı ve bilgileri paylaşan karakterlerdir:

“Öğrenciler, günler boyu süren kütüphane araştırmalarından sonra Yunus'un hayatına dair birkaç menkıbeden başka bir şey elde edemediler. Derledikleri menkıbeleri, yani dillerde dolaşan hikâyeleri aralarında paylaştılar (SSÇ., s. 10).”

Yunus Emre'nin kişilik özellikleri de örnekler ile aktarılmıştır. Eserde iyilik, alçakgönüllülük, doğruluk, dürüstlük, sevgi gibi değerlerin Yunus'un davranışlarıyla anlatılmış olması dikkat çekicidir:

"Peki böyle davranmanın sebebi ne ola?"

'Bizim dergâhımızın kapısından odunun bile eğrisi girmemeli. Bu dergâhın odunları da dervişleri gibi doğru ve dürüst olmalı.' dedi Yunus.

Kaan susunca ikiz kardeşi Sinan anlatmaya başladı.

-Yıllar yılı sırtında düzgün odunları dergâha taşıyan Yunus, öylesine alçakgönüllüydü ki kendisinin erdiğine bir türlü inanamıyordu (SSÇ., s. 26)."

3.2.6. Dil ve Anlatım:

Çocuk edebiyatı eserlerinin çocuğa göre olabilmesi eserde kullanılan dil ve anlatım ile doğrudan ilişkilidir. Çocuk, kitaplar sayesinde anadilinde yer alan söz varlığı ile tanışma imkânı bulacaktır. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğa göre durumlar oluşturarak Türkçenin anlatım gücünü yansıtır, sözvarlığı öğelerini örnekendirir (Sever, 2019, s. 145).

Sordum Sarı Çiçeğe adlı eserde Yunus Emre'nin kimi şiirlerine yer verilmiştir. Şiirlerde ele alınan, işlenen konular çocukların sevgi gereksinmelerine yanıt vermeli; onların yüreklerinde ve belleklerinde yaşama, insana, doğaya ve hayvanlara karşı bir duyarlık oluşturmalıdır (Sever, 2004, s. 102). Yunus Emre'nin kitaba alınan şiirlerinde "sevgi" değeri vurgulanmıştır.

Çocuk; tekerlemeler, sayışmalar, bilmeceler, maniler ile şiirsel dili okul öncesi dönemde öğrenmeye başlar. Dizelerde bulunan ahenk, ritim, imgesel anlatım, sözcüklerin taşıdıkları anlam yoğunlukları çocuğu eğlendirirken dikkatini de çekmektedir.

Yazar, eserde hikâyenin aralarında şiirler kullanarak anlatımı daha da etkili kılma yoluna gitmiştir. Ayrıca bu kitap, şiir ile başlamış şiir ile bitmiştir ve kitaptaki öğrenciler şiirler hakkındaki fikirlerini birbirleriyle paylaşmışlardır. *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı kitaptaki öğrenciler Yunus Emre'nin şiirlerini okurken hem heyecanlanır hem de etkilenirler. Bu şiirler, çocuk okuyucunun ritim, düş ve düşünce gücüne seslenmektedir:

"Ben de bir şiirle katılayım bu şiir kervanına, dedi ve aklıma gelen bir Yunus Emre şiirini okumaya başladı.

Taşım yine deli gönül

Sular gibi çağlar mısın?

Aktın yine kanlı yaşım,

Yollarımı bağlar mısın? (SSÇ., s. 45)."

Eserde, "ümmî, menkıbe, maşuk, abdal, dergâh, derviş, marifet, eren, çile, ümmet, Çalap, mahi" gibi kelimelerin kullanılmış olması çocuğun sözvarlığını zenginleştirecektir. Ancak

kitabın hitap ettiği yaş grubu dikkate alınarak esere bir sözlük eklenmesinin kelime öğrenimini kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Şiirde yer alan bazı kelimeler, öğrenci ve öğretmenlerin diyaloglarıyla açıklanmıştır:

“Öğretmen sınıfa döndü ve:

-*Bakın Yunus diyor ki: Çalap’ın, yani Allah’ın yarattığı bu dünyada binlerce sevgi çeşidi var. Siz bunlardan kendinize en uygununu seçin ve mutluluğu yakalayın (SSÇ., s. 42).”*

Bir dili zenginleştiren o dilin atasözleri ve deyimleridir. Turan, incelenen çocuk kitabında atasözleri ve deyimlere sıkça başvurmuştur:

“Kağan söze karıştı.

-“Öğretmenim! Dilin kemiği yoktur. Dilim seni dilim dilim dileyim, her başıma geleni senden bileyim. Dili belasızdır bülbülün kafes. Dil var bal getirir, dil var bela. Atasözlerini çağrıştırdı bana bu şiir (SSÇ., s. 45).”

Yazar, çocuklara seslenen eserlerin dilinin sade ve anlaşılır olması ilkesini benimsemiştir. Anlatımı etkili kılmak için şiir dilinden, atasözleri ve deyimlerden yararlanan Nuran Turan, çocuk okuyucunun sözcük varlığını zenginleştirmesine imkân tanımıştır.

3.3. Yunus Emre’nin Hayatını Konu Alan *Sordum Sarı Çiçeğe* Çocuk Kitabında Yer Alan Eğitsel Öğeler

Yazar, bu eser ile çocukların kendi değerler sistemini oluşturmalarına imkân sunmuştur. Eserde herhangi bir dil ve anlatım hatasına rastlanmamıştır. İncelenen eserde din, dil, ırk ayrımı gözetken, kadın erkek için farklı anlayışlar ortaya çıkaracak türden kahramanlara yer verilmemiştir. Çocuğu psikolojik yönden olumsuz etkileyecek bir karakter tespit edilememiş; kitapta dürüst, meraklı, sevgi dolu karakterler yer almıştır. Ancak kitapta yer alan görsellerin daha ilgi çekici hâle getirilmesinin çocuğun ilgisini daha fazla çekebileceği düşünülmektedir.

Genel itibarıyla *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı eser, çocuğun dilsel, ruhsal ve görsel olarak eğitilmesini destekleyecek niteliktedir. Ayrıca Yunus Emre’nin hayatı, hoşgörüsü ve şiirleri kültürel açıdan çocuğa birikim sağlayacak ve çocukların ufkunu geliştirecektir:

“Öğrenciler, şiirleriyle tanıdıkları Yunus Emre’nin hayatını hemen araştırmaya koyuldular. Yunus adında başka şairlerin de şiirleriyle karşılaşınca çok şaşırıldılar. Konunun uzmanları gerçek Yunus Emre’nin şiirleriyle karşılaşınca çok şaşırıldılar.

... “Ders başlamadan önce sınıfın havası Yunus sevgisi ile ısınmıştı (SSÇ., s. 10).”

4. Sonuç ve Öneriler

Erken yaşlarda okuma alışkanlığının kazanılması kritik bir öneme sahiptir. Çocukların kitap ile bağ kurması ve kitap okuma alışkanlığının devamlılığı için, seçilen kitapların niteliklerinin incelenmesi gerekmektedir. Çocuk edebiyatı eserleri; dış yapı, iç yapı ve eğitsel ilkeler göz önünde bulundurularak yazılmalıdır.

Nuran Turan'ın yazdığı "Sordum Sarı Çiçeğe" adlı çocuk kitabı dış yapı özellikleri bakımından çocuğa göredir. 13. baskını yapmış olan kitabın kapağında yazarın adı ve soyadına yer verilmeli, siyah-beyaz görseller renklendirilmeli ve ilgi çekici hâle getirilmelidir. İç yapı unsurlarında ise seçilen konu, çocuğun düş ve düşünce dünyasını olumlu etkileyecek türdendir. Yunus Emre'yi anlatan kitap ile sevgi, çalışkanlık, ilim, merak gibi olumlu iletiler okuyucuya aktarılmıştır. Kitapta yer alan karakterler dürüstlüğü gaye edinen ve merak ile bilgileri araştıran kimselerdir.

Eserde dil ve anlatım çocukların anlayacağı şekilde yalın ve anlaşılırdır. Deyim ve atasözlerinin varlığı, şiirsel bir dilin kullanılmış olması ise çocukların dil gelişimine katkı sunacaktır. Yunus Emre'nin hayatını bir sınıf ortamında, öğrenciler arasındaki konuşmalarla ele alan "Sordum Sarı Çiçeğe" adlı eser, eğitsel ilkeler açısından uygun ve çocuğun gelişim dönemlerine hitap eden bir eserdir.

Başoğlu (2021) çalışmasında, Yunus Emre'nin hayatını anlatan yedi çocuk kitabında yer alan menkıbeler üzerinde bir içerik analizinde bulunmuştur. Bu çalışma alanyazında, Yunus Emre'yi anlatan çocuk kitaplarının içeriği üzerine yapılmış bir çalışmadır. *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı eser de Nuran Başoğlu'nun incelediği eserlerden biridir. Alıç ve Kilidinin Anahtarı, Düz Odun, Sofra, Bizim Yunus, Söyleyen Yunus, Molla Kasım, Uzun Yazdın, Dedikodu ve Asâ menkıbeleri *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı eserde işlenen menkıbelerdir. Çalışmada incelenen tüm menkıbeler, Turan'ın eserinde vardır. Kitapta Yunus Emre felsefesinin sadece eserle değil fikirlerle de aktarıldığına; Yunus, Allah ve Peygamber aşkının işlenmesinin, seçilen örnek şiirlerle açıklandığına makalede değinilmiştir. Başoğlu (2021) *Sevgi Filozofu Yunus Emre* adlı çocuk edebiyatı eserinde, karikatür ve eğitici bilgilerin birlikte sunulmasının çocuk kitapları için etkili olacağı görüşündedir.

Kurt (2019), tezinde incelediği Yunus Emre konulu romanların, Yunus Emre'nin edebî ve menkıbevî hayatından sonra odak noktasının "halk kültürü" olduğunu belirtir. Toplum kültürü, inançlar, değerler, insani ilişkilerdeki ayrıntılar, gelenek ve görenekleri içeren deyim ve atasözlerinin eserlerde karşılaşılan unsurlardandır. Metinlerde olay örgüsü menkıbeler ile şekillenirken Türk milletinin ortak mahsulü olan dua, beddua, ağıt, efsane, lakaplar ve hitapların eserlerde yoğun olarak ele alındığına değinilmiştir.

Sonuç olarak; Yunus Emre'yi anlatan *Sordum Sarı Çiçeğe* adlı eserin dış yapı, iç yapı ve eğitsel ilkeler açısından çocuğa göre hazırlandığı görülmüştür. Yunus Emre'nin hayatının şiirsel bir dil ile anlatılmış olması çocukta dil bilincinin gelişmesine olanak sunar. Ayrıca eserde yer alan menkıbeler ile olayların kurgulanması çocuğun merak ögesini devindirmektedir.

Nuran Turan'ın incelenen bu eseri, okullarda sınıf ortamlarında tiyatro biçiminde düzenlenip canlandırılarak ders materyali hâline getirilebilir. Ayrıca çocukların Yunus Emre'yi tanımaları için bir kaynak olabilir. Çocuklar bu kitap ile Yunus Emre'nin hayatına merak duyarak onu araştırabilir.

Kaynakça

- Alpay, M. & Anhegger, R. (1975). *Çocuk edebiyatı çocuk kitapları*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Başoğlu, N. (2021). Yunus Emre'yi anlatan çocuk kitapları üzerine bir inceleme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23 (Yunus Emre ve Türkçe Özel Sayısı), 169-180.
- Çakır, P. (2009). *6.,7., 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki öykülerin "çocuğa görelilikler" açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- İner, H. & Akpınar, Ş. (2021). Nuran Turan'ın hikâyelerinde sevgi değeri. *International Journal of Languages Education*, 9(2), 175-190.
- Karagül, S. & İnce Samur, A. Ö. (2017). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan öykülerdeki kişilerin karakter özelliklerinin incelenmesi, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 336-352.
- Kirazlı, N. (2018). *Behiç Ak'ın çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuğa görelilik açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Kurt, S. (2019). *Yunus Emre konulu romanlarda Türk halk kültürü unsurları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Oğuzkan, F. (2021). *Çocuk edebiyatı*. (11. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Önder, M. (2014). *Nur Ana Büyükkada'da macera*. İstanbul: Erdem Yayınları. (Nuran Turan'ın, Nur Ana Büyükkada'da macera adlı kitabının arka kapak yazısı.)
- Sever, S. (2000). "Çocuk kitaplarında dilsel ve görsel duyarlılık". I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu: Sorunlar ve Çözüm Yolları. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Sever, S. (2004). Okulöncesi dönemdeki çocuklara seslenen kitaplarda bulunması gereken özellikler. (3. Baskı). *Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı Çocuk Edebiyatı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sever, S. (2007). "Çocuk edebiyatı öğretimi nasıl olmalıdır?". II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Sever, S. (2019). *Çocuk ve edebiyat*. (10. Baskı). İzmir: Tudem Yayınları.
- Sever, S., Dilidüzgün, S., Neydim, N. ve Aslan, C. (2007). *İlköğretimde çocuk edebiyatı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Sınar, Ç. A. (2007). *Çocuk edebiyatı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Turan, N. (2000). "Çocuk kitapları resimlemesi". I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu: Sorunlar ve Çözüm Yolları. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Turan, N. (2020) *Sordum sarı çiçeğe*. [SSÇ] (13. Baskı). İstanbul: Erdem Çocuk.

Yalçın, A. & Aytas, G. (2002). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçaę Yayınları.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yurttaş, H. (1995). Çocuk ve kitap. *Varlık Dergisi*, 1058, 2-6.

Extended Summary

1. Introduction

A work that appeals to children and can be considered to be “for children” will develop them in many ways. The books that respond to their interests and needs give them a literary pleasure and enable them to gain the habit of reading. In line with these and similar reasons, families and teachers have a great responsibility in choosing books. Bringing children together with works suitable for their age and for the basic elements of children's literature will develop them emotionally, spiritually and mentally. In this context, the aim of the study is to examine “Sordum Sarı Çiçeğe”, a book written for children by Nuran Turan, in terms of the basic principles of children's literature.

The books for children should be inclusive of the basic principles of Children Literature, should contribute to the value development of children and should support their development. Nuran Turan, a children's literature writer, has adopted these principles as her own. Dr. Mehmet Önder highlights the literary personality of the author and the importance she gives to children's literature with his following words for the book about Mevlana she wrote:

“Nuran Turan is a master children's storyteller. Because she knows well what to write and to whom to tell what, her stories are loved and read a lot. As if honey was dripping from her mouth, her stories are both instructive and entertaining with their sweet and simple narration. Mother Nur tells about Mevlana to the faces of children and to luminous glances around her. Like a ball of love, she gives examples from the stories in his work named Mesnevî while interpreting his beautiful ideas. You will love Mother Nur and learn about the great Turkish philosopher Mevlana from her.” (Önder, 2014).

Just as Mevlana, explaining and introducing Yunus Emre to children and transferring cultural knowledge will greatly improve the children's value system. The number of qualified literary works for children that tells the life of Yunus Emre to children is quite limited. Nuran Turan brings the life, art and poems of Yunus Emre together with the reader in the book "Sordum Sarı Çiçeğe" for children.

2. Method

The book, “Sordum Sarı Çiçeğe”, written for children by Nuran Turan and classified under the title of "Our Classics" by Erdem Children's Publishing, is the material of this study. This book, in which Yunus Emre's life and poems are the subject, is a work written for children. The research design is a systematic data collection process with clearly defined boundaries and stages (Yıldırım ve Şimşek, 2005, 69).

The data obtained has been evaluated by taking into account two chapters, which are “Çocuk Kitaplarının İç Yapı Özellikleri” (Internal Structural Features of Children's Books) and “Çocuk Kitaplarının Dış Yapı Özellikleri” (External Structural Characteristics of Children's Books), in the

book named *Okulöncesi Öğretmenliği Çocuk Edebiyatı* (Preschool Education Children's Literature) (2000) and the criteria determined in “Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri” (Basic Elements of Children’s Literature) section taking place in the book named “Çocuk ve Edebiyat” written by Sever (2019).

3. Findings, Discussion and Results

The work “Sordum Sarı Çiçeğe”, which is the material of the study, was examined according to the external structure, internal structure and educational principles in the books for children. The findings were interpreted with examples from the relevant book. Considering the external structure features in the books for children, the work is examined under the titles of the size of the book, the quality of the papers, the size of the letters, the compatibility of the pictures with the developmental level of the child reader, the cover design and the volume. On the other hand, it is evaluated under the titles of subject, theme, message, time and place, characters, language and expression by taking into account internal structure features in the books for children.

Nuran Turan's book "Sordum Sarı Çiçeğe" is suitable for children in terms of external structure features. The name and surname of the author should be included on the cover of this book, which has been in 13 editions, and black and white images should be colored and made interesting. In terms of the internal structure elements, the chosen subject is of the type that will positively affect the child's world of dreams and thoughts. With this book about Yunus Emre, positive messages such as love, hard work, knowledge and curiosity are conveyed to the reader. The characters in the book are the ones who aim to be honest and search for information with curiosity.

The language and expression in the work are simple and understandable in a way that children can understand. The presence of idioms and proverbs and the use of a poetic language will contribute to the language development of children. The work titled "Sordum Sarı Çiçeğe", which deals with the life of Yunus Emre in a classroom environment with conversations among students, is a work that is appropriate in terms of educational principles and appeals to the developmental stages of the child.

The work of Nuran Turan in this study can be turned into a course material by being animated in the form of theater in classrooms at schools. It can also be a resource for children to get to know Yunus Emre, and with the help of this book, children can develop curiosity about Yunus Emre's life and have a reason to explore him.

İner, H. (2022). “Sordum sarı çiçeğe” adlı eserin çocuk edebiyatı bağlamında incelenmesi. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 5(2), 104-123.